

XUSUSIY TADBIRKORLIK SEKTORINI RIVOJLANTIRISH BOSQICHLARI

Axrorov Elyorjon Baxtiyor o'g'li

O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali

Annotatsiya: Maqolada xususiy tadbirkorlik sektorini rivojlantirish bosqichlari, mavjud muammolar va ularni hal etish yo'llari tahlil qilinadi. Xususiy sektorning shakllanishidan boshlab innovatsion rivojlanishigacha bo'lgan jarayonlar yoritiladi hamda O'zbekiston tajribasi tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: xususiy tadbirkorlik, biznes rivojlanishi, investitsiya, innovatsiya, iqtisodiy islohotlar, soliq tizimi, raqamli iqtisodiyot, O'zbekiston, tadbirkorlik muhitini yaxshilash.

Kirish

Xususiy tadbirkorlik har bir mamlakat iqtisodiyotining asosiy tayanchlaridan biri bo'lib, u yangi ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalarni joriy etish va umumiy iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Xususiy sektorni rivojlantirish tadbirkorlik muhitini yaxshilash, qonunchilikni takomillashtirish va moliyaviy resurslarga erishishni kengaytirish kabi omillar bilan chambarchas bog'liq.

O'zbekistonda so'nggi yillarda tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilgan islohotlar olib borilmoqda. Davlat tomonidan soliq imtiyozlari, kreditlar ajratish va biznesni ro'yxatdan o'tkazish jarayonlarini soddalashtirishga oid chora-tadbirlar ko'rilmogda.

Asosiy qism

1. Xususiy tadbirkorlikning shakllanish bosqichi

Xususiy sektor rivojlanishining dastlabki bosqichida tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish uchun zarur bo'lgan qonuniy va iqtisodiy sharoitlar shakllantiriladi. Ushbu jarayonda tadbirkorlarning huquqiy bilimlarini oshirish, biznesni boshlash uchun moliyaviy resurslar bilan ta'minlash va startaplarni qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonda 2017-yildan boshlab biznesni ro'yxatdan o'tkazish

jarayoni soddalashtirildi va “yagona darcha” tizimi joriy etildi. Bu esa yangi tadbirkorlik subyektlarining shakllanish jarayonini tezlashtirdi.

2. Biznesni rivojlantirish va barqarorlikni ta'minlash

Tadbirkorlikni rivojlantirish bosqichida ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalarida samaradorlikni oshirish, moliyaviy mustaqillikni ta'minlash va bozor talablariga mos ravishda o'sish muhim hisoblanadi. Bank kreditlari, investitsiyalar va davlat granti kabi moliyaviy vositalar tadbirkorlarning faoliyatini kengaytirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, bozor iqtisodiyoti sharoitida raqobatbardoshlikni oshirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va xalqaro hamkorlikni kengaytirish kabi jihatlar ham dolzarbdir.

3. Innovatsion rivojlanish va global integratsiya

Zamonaviy iqtisodiy tizimda tadbirkorlikning barqaror rivojlanishi innovatsiyalar bilan chambarchas bog'liq. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi, elektron tijoratning kengayishi va global biznes munosabatlarining rivojlanishi xususiy sektorning yangi bosqichga chiqishini ta'minlaydi. O'zbekiston hukumati tomonidan 2021-yilda qabul qilingan “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida xususiy tadbirkorlikni IT-texnologiyalar bilan integratsiyalashga katta e'tibor qaratilmoqda. Bu esa tadbirkorlarning xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarini oshiradi.

4. Xususiy sektor oldidagi muammolar va ularni hal etish yo'llari

Xususiy tadbirkorlik rivojlanishida qator muammolar mavjud. Eng asosiylaridan biri – moliyaviy resurslarga erishishning murakkabligi, soliq yukining tadbirkorlik subyektlariga bo'lgan ta'siri va kadrlar yetishmovchiligidir. Bundan tashqari, huquqiy va ma'muriy to'siqlar ham ba'zi biznes subyektlari uchun muammo tug'diradi.

Ushbu muammolarni hal etish uchun quyidagi yo'nalishlar bo'yicha ish olib borish maqsadga muvofiq:

Bank kreditlarini ajratish tizimini takomillashtirish va tadbirkorlar uchun qulay foiz stavkalarini belgilash.

Biznes huquqlarini himoya qilish va tadbirkorlik faoliyatiga ortiqcha ma'muriy to'siqlarni bartaraf etish.

Ilmiy tadqiqot va innovatsion texnologiyalarni tadbirkorlik sohasiga jalb etish.

Yosh tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash va ularga bilim berish dasturlarini rivojlantirish.

Xulosa

Xususiy tadbirkorlik sektori har qanday mamlakat iqtisodiy barqarorligi va o'sishining muhim omillaridan biri hisoblanadi. O'zbekistonda bu sohani rivojlantirish bo'yicha olib borilayotgan islohotlar iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, ish o'rinlarini yaratish va aholi farovonligini oshirishga xizmat qiladi. Davlat tomonidan biznesni qo'llab-quvvatlash tizimi yanada takomillashtirilsa, xususiy tadbirkorlikning global raqobatbardoshlik darajasi ham oshadi.

Shuningdek, xususiy sektorni innovatsion texnologiyalar va raqamli iqtisodiyot bilan integratsiyalash, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish ham muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Kelgusida tadbirkorlar uchun qulay muhit yaratish, moliyaviy imkoniyatlarni kengaytirish va huquqiy barqarorlikni ta'minlash orqali mamlakat iqtisodiy o'sishini yangi bosqichga olib chiqish mumkin bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari va farmonlari.
- 2.O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining hisobotlari.
- 3.Jahon banki va Xalqaro valyuta jamg'armasining O'zbekiston iqtisodiyoti bo'yicha tahlillari.
- 4.“Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi va uning amalga oshirilishi bo'yicha rasmiy hisobotlar.
- 5.Xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha xalqaro tajriba va O'zbekistonga ta'siri haqidagi ilmiy maqolalar.